

jongerenwelzijn

Brussel, 21 februari 2014

Beste,

Sinds 1 januari 2014 is het nieuwe decreet Pleegzorg van kracht. Daardoor is onder meer het forfaitaire bedrag weggefallen dat gespaard werd voor pleegkinderen. Dat leidt tot heel wat berichten in de pers en lezersbrieven die deze wijziging hekelen als een besparingsmaatregel op de kap van pleegkinderen.

Jongerenwelzijn en Pleegzorg Vlaanderen benadrukken met klem dat met de nieuwe regelgeving de vroegere spaargelden niet zomaar zijn geschrapt maar dat deze nu zijn geïntegreerd in de totale kostenvergoeding, ondersteuning en omkadering van pleeggezinnen en -kinderen. Deze wijziging is vooraf uitvoerig besproken binnen het Raadgevend Comité van Jongerenwelzijn en binnen een gemengde werkgroep bestaande uit onder meer de diensten voor pleegzorg, pleegouders, ouders ...

Ook vóór 1 januari hadden niet alle pleegkinderen recht op spaargeld. Dat gold enkel voor pleegkinderen die vielen onder Jongerenwelzijn. Zij hadden elk recht op een forfaitair bedrag van ca. €60 per maand. Pleegkinderen met een beperking - die onder het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap vielen - en kinderen binnen de gezinsondersteunende pleegzorg - behorende tot Kind & Gezin -, hadden geen spaarboekje waar de overheid een maandelijks forfaitair bedrag op stortte.

En zo waren er nog tal van verschillen die zorgden voor ongelijkheid of problemen.

1. Oorspronkelijk gold de regel dat pleegouders 3/3 van de kinderbijslag kregen en dat voor pleegkinderen onder Jongerenwelzijn 1/3 kinderbijslag gespaard werd. In de praktijk leidde dat tot heel uiteenlopende bedragen: zo lag bv. het bedrag voor een pleegkind dat als enig kind opgroeide in het pleeggezin van een zelfstandige veel lager dan voor een pleegkind in het gezin van een ambtenaar met drie eigen kinderen. Kinderen onder VAPH of Kind & Gezin hadden ook binnen dit oude systeem geen recht op spaargeld. Dat betekende dat er voor sommige pleegkinderen wel en voor andere niet gespaard werd.
2. De vorige regeling was bedoeld om pleegkinderen inzake spaargeld gelijk te stellen met kinderen die in een voorziening geplaatst werden. Voor deze laatste bepaalt artikel 70 van de federale kinderbijslagwet dat bij een uithuisplaatsing 2/3 van de kinderbijslag als bijdrage in de kosten naar de plaatsende overheid gaat en dat de verwijzende instantie over de bestemming van het resterende derde moet beslissen: een spaarrekening voor het pleegkind of naar de ouders indien deze nog bij de opvoeding van hun kind betrokken waren. Het voorbije decennium bleek dat - door het inzetten op een sterkere begeleiding van het gezin en de context van de minderjarige - de rol en betrokkenheid van de ouders groter is geworden. Daardoor kende de verwijzende instanties het derde deel van de kinderbijslag van de kinderen in een voorziening de voorbije jaren meestal aan de ouders toe, zodat er ongelijkheid kwam tussen pleegkinderen en kinderen in een voorziening.

jongerenwelzijn

3. Het spaarbedrag bleek soms op te lopen tot bedragen van meer dan 15.000 euro. Dat stond niet in verhouding tot wat een kind doorgaans van thuis mee krijgt bij zijn meerderjarigheid en was bijgevolg maatschappelijk niet verdedigbaar. Er ontstonden zo ook grote verschillen binnen de pleeggezinnen tussen de eigen kinderen en de pleegkinderen. Tijdens de inhoudelijke debatten vooraf stuurde het Kinderrechtencommissariaat daarom uitdrukkelijk aan op gelijkheid tussen kinderen en pleegkinderen.
4. Ook voor kinderen die op jonge leeftijd en slechts voor een beperkte periode in een pleeggezin verbleven - bv. tussen hun eerste en zesde verjaardag - werd gespaard. Dat creëerde o.a. moeilijkheden om deze kinderen op hun 18de verjaardag terug te vinden.
5. Het spaarbedrag werd volledig beschikbaar op de achttiende verjaardag van het pleegkind. In veel gevallen bleek dat het spaargeld dan voor verkeerde zaken werd aangewend en, op het moment dat de jongere effectief op eigen benen moest staan, het geld al gependeed was. Omgekeerd waren er situaties waarbij het meer aangewezen was om het pleegkind tijdens de minderjarigheid al meer te geven dan louter het zakgeld.

Door het nieuwe decreet is het bedrag van het spaargeld niet zomaar geschrapt maar herverdeeld over allerlei verschillende takken binnen de omkadering en ondersteuning van pleeggezinnen en pleegkinderen. Zo is de leeftijd voor voortgezette jeugdhulp verhoogd naar 21 jaar, waardoor pleeggezinnen een jaar extra een beroep kunnen doen op de onkostenvergoeding en jongeren een jaar langer in hun pleeggezin kunnen blijven wonen met de ondersteuning van een pleegzorgdienst. Ook zijn de bijzondere kosten hervormd en is zorgzwaarte ingevoerd: hierdoor kunnen pleeggezinnen die de meeste kwetsbare kinderen opvangen (met hechtingsstoornissen, gedragsmoeilijkheden of medische aandoeningen) het geld terug krijgen dat ze zelf in therapieën of ingrepen investeerden. Pleegouders krijgen ook de volledige school- en studietoelage wanneer kinderen minstens voor een jaar in hun pleeggezin verblijven vanaf 1 september 2014. Bij de voorschoolse kinderopvang erkend en gesubsidieerd door Kind & Gezin voor de allerjongsten (een erg kwetsbare groep die extra ondersteuning vraagt om opvang haalbaar te maken voor pleeggezinnen) genieten pleeggezinnen voorrang en betalen ze altijd de laagste bijdrage vanaf 1 april 2014.

Sparen voor pleegkinderen blijft wel een thema binnen een pleegzorgplaatsing. Zo zal de pleegzorgbegeleiding steeds bekijken of sparen voor pleegkinderen tot de mogelijkheden behoort. Zo kunnen de pleeggezinnen zelf keuzes maken omtrent het sparen voor een pleegkind, onder meer afhankelijk van hoe ze hier mee omgaan in het geval van eigen kinderen.

Stefaan Van Mulders
Administrateur-generaal
Jongerenwelzijn

In opdracht
Danielle Decorte
Pleegzorg Vlaanderen